

**«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2023**

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ

Նախագծային ուսուցման դերը սովորողների նախաձեռնողական եվ սովորել սովորելու կարողունակության զարգացման գործում

ԱՌԱՐԿԱ

Անգլերեն

ՀԵՂԻՆԱԿ

Նարինե Արայիկի Եգորյան

ՄԱՐԶ

Արմավիր

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

«Վաղարշապատի Զորավար Անդրանիկի թիվ 12
մ/դ» ՊՈԱԿ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	3
Գլուխ.1 ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԴԵՐԸ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՎՈՐԵԼ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՁԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ.....	
Նախագծային ուսուցման դերը սովորողների կարողունակությունների զարգացման հարցում	5
Նախագծային ուսուցման կիրառումը գործնականում	9
Եզրակացություններ	14
Առաջարկություններ.....	15
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	16

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագծային մեթոդը հենց կրթական մեթոդների ամբողջությունն է, որոնք հնարավորություն են տալիս սովորողներին ձեռք բերել գիտելիքներ և կարողություններ՝ կոնկրետ հանձնարարություններ պլանավորելու և ինքնուրույն իրականացնելու համար: Արդյունքը՝ տեսանելի, ներկայանալի, հրապարակված աշխատանքն է: ՀՀ կրթական համակարգում այս մեթոդը նորությունն է, մինչդեռ նման ուսուցման տեսակն ունի բավականին կենսափորձ ու կիրառելիություն մի շարք երկրներում: Քանի որ նախագծային աշխատանքը սովորողին տալիս է համալիր գիտելիք, նոր կարողունակություններ, գործնական հմտություններ, կարծում ենք՝ ճիշտ որոշում է նման ուսուցման համատարած ներդրումը ՀՀ կրթական համակարգում:

Նախագծային ուսուցումը սովորողի համար այնքանով է հետաքրքիր, որ աշխատանքների իրականացնողը, նախագծողը, տեղեկատվության համակարգողը, վերլուծողը հենց ինքն է՝ սովորողը: Իսկ այսօրվա սովորողը, ինչպես գիտենք, շատ հաճախ է ուսուցչից պահանջում հենց նմանօրինակ դասեր անցկացնել, որտեղ ինքը կարող է գործնականում կիրառել տեսական գիտելիքների իր պաշարը: Նախագծային աշխատանքը սովորողին մղում է մտածելու, ստեղծելու, համեմատելու, գուգահեռներ անցկացնելու: Սովորողը աշխատանքի ընթացքում դառնում է հետազոտող, բացահայտող, նորարար, ուստի այս աշխատանքները գրավիչ ու հետաքրքիր կարող են լինեն սովորողի համար:

Նախագծային գործունեությունը կազմակերպելիս հաշվի են առնվում սովորողների տարիքային առանձնահատկությունները, հետաքրքրությունները , պատրաստվածությունը՝ ՏՀՏ հմտությունները, օտար լեզուների իմացության աստիճանը: Աշխատանքը թույլ է տալիս ակտիվացնել բոլորին, ներգրավել նույն նպատակի իրականացման մեջ: Կարծում ենք՝ այս մեթոդն իր դրական ազդեցությունը կունենա ՀՀ-ու կրթության որակի բարձրացման ու սովորողների ինքնուրույնության բարձրացման վրա;

Հետազոտության թեմայի արդիականությունը: Աշխարհում տեղի ունեցող

փոփոխությունները պահանջում են մարդուց նոր մտածելակերպ, կարողունակություններ, նոր դերեր, հմտություններ: Նախագծային մեթոդը կարող է սովորողին տալ այն, ինչ ինքն է ուզում՝ բավարարել սեփական հետաքրքրությունները, զարգացնել գործնական կարողություններ: Իսկ կրթական համակարգն այսպես լուծում է իր գերխնդիրը՝ կրթել ու դաստիարակել: Թեմայի արդիականությունը պայմանավորված է ուսումնական գործընթացում կրթական առաջարկի ու պահանջարկի համընկմամբ՝ ի դեմս նախագծային մեթոդի գործադրման:

Հետազոտության նպատակը: Կարևորել նախագծային մեթոդի դերը արդի կրթական համակարգում՝ որպես սովորողներին դեպի ուսումնական գործընթաց ուղղորդելու արդյունավետ միջոց:

Հետազոտության խնդիրը: Հետազոտության խնդիրն է սահմանել նախագծային ուսուցման մեթոդի դերն ու նշանակությունը՝ որպես կրթական համակարգի արդիականացման բաղադրիչ՝ պայմանավորված կրթության նոր չափորոշիչի պահանջներով:

ԳԼՈՒԽ 1 ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԴԵՐԸ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՎՈՐԵԼ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ
ԿԱՐՈՂՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

Նախագծային ուսուցման դերը սովորողների կարողունակությունների
զարգացման հարցում

Ընդհանուր առմամբ նախագծային ուսուցումը կարելի է դիտարկել որպես դիդակտիկ համակարգ, իսկ նախագծային մեթոդը՝ որպես այդ համակարգի բաղադրիչ, որպես մանկավարժական տեխնոլոգիա, որը ներառում է ոչ միայն գիտելիքների ինտեգրումը, այլև գիտելիքների կիրառումը, նորերի ձեռքբերումը:

Նախագծային մեթոդը հետազոտական, ստեղծագործական մեթոդների համադրություն է, որի կենտրոնում սովորողն է: Այստեղ ուսուցչի մասնակցությունը սահմանափակվում է մշակողի, համակարգողի, փորձագետի, խորհրդատուի դերով: Նախագծային մեթոդի հիմնական նպատակը սովորել սովորեցնել սովորողին՝ ամեն կերպ խթանելով վերջինիս ինքնուրույն գործելու, պրպտելու, գտնելու, գիտելիքը գործնականում կիրառելու, սեփական կարծիքն ու դիրքորոշումն առանց այլ ազդակների ներգործության հայտնելու կարողության ձևավորումն ու զարգացումն է: Որպես Նախագծային մեթոդի վերջնարդյունք՝ կարելի է համարել սովորողի ճանաչողական հմտությունների, սեփական գիտելիքներն ինքնուրույն ձևակերպելու, ՏՀՏ-ում կողմնորոշվելու, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության ձևավորումն ու զարգացումը:

Նախագծային մեթոդի հիմքում ընկած են ամերիկացի փիլիսոփա և մանկավարժ Ջ.Դյուիի կողմից առաջ քաշած մանկավարժական հասկացությունները, ով դրանք գործնականում կիրառել է Չիկագոյի փորձարարական լաբորատոր դպրոցում 1896 – 1904 թվականներին: Ջ. Դյուին կարծում էր, որ դպրոցի բոլոր գործողությունները պետք է ուղղված լինեն սովորողի մտածողության ձևավորմանը, որը հիմնված է անձնական փորձառության վրա: Ըստ Դյուիի՝ մեթոդը տալիս էր այնպիսի պայմաններ, որոնք հարմարեցված էին անհատական կարիքներին և կարողություններին, ինչպես նաև կարող էր ապահովել դիտարկման, ներկայացման, հետազոտության, գաղափարների մշտական զարգացման համար համապատասխան պայմաններ:

Նախագծային մեթոդը մանկավարժության մեջ նորույթ չէ, ավելին՝ մեթոդի արդյունավետությունն ու կառուցվածքը բավականաչափ ուսումնասիրված է: Վերջին տասնամյակներում նախագծային մեթոդի ներդրումը մի շարք առաջավոր երկրների կրթական համակարգերում, գալիս է փաստելու, որ նախագծային ուսուցման գերխնդիրն է սովորողներին տալ հնարավորություն գործնական խնդիրների կամ առաջադրանքների լուծման ընթացում ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ:

Ցանկացած նախագծի հիմնական նպատակն է տարբեր կարողությունների ձևավորումը, որոնք ժամանակակից մանկավարժության մեջ անվանում են անձնային համալիր առանձնահատկություններ: Այն է՝ գիտելիքների, հմտությունների, արժեքների փոխկապակցում, ինչպես նաև համապատասխան իրավիճակում նրանց հավաքագրում և կիրառելու պատրաստակամություն: Նախագծային մեթոդը ստեղծում է նպաստավոր պայմաններ հետևյալ կարողությունների ու հմտությունների ձևավորման ու զարգացման համար.

- Ռեֆլեկտիվ հմտություններ;
- Որոնողական, հետազոտական հմտություններ;
- Համագործակցային հմտություններ;
- Կառավարման կարողություններ, հմտություններ;
- Շնորհանդեսների պատրաստման հմտություններ;
- Ներկայացման հմտություններ:

Նախագծային մեթոդի տարբերությունն այլ մեթոդներից այն է, որ հնարավորություն է տալիս սովորողների մոտ մեկ աշխատանքային գործունեության ընթացքում միանգամից զարգացնել համալիր կարողունակություններ: Այս աշխատանքը սովորողին տալիս է մի շարք առավելություններ, դրանք են՝

- սովորողի հետաքրքրությունների շրջանակի բացահայտում,
- սովորողի գիտելիքների և կարողությունների պրակտիկ կիրառություն,
- ինքնուրույնություն,
- ստեղծարար մտածելու և գործելու կարողություն
- արդյունքի ներկայացում,
- նախագծելու, համակարգելու կարողություն,
- ՏՀՏ կիրառելու կարողություն,
- կոլեկտիվ աշխատելու ունակություն:

Նախագծային գործունեության նախագծումը բավականին աշխատատար ընթացք է, ունի հստակ փուլեր, դրանք են՝

- Թեմայի կամ գործունեության ընտրություն
- Աշխատանքի պլանավորում
- Տեղեկատվական հոսքերի կառավարում
- Գործընթացի կազմակերպում
- Գործընթացի իրականացում
- Արդյունքների ցուցադրություն

Նախագծային ուսուցման մեթոդը ուսումնաճանաչողական և համատեղ աշխատանքի կազմակերպման ձև է, որում ներգրավված են դասավանդողներն ու ուսումնառուները: Ուսումնական նախագծերը նպաստավոր պայմաններ են ստեղծում սեփական հնարավորությունները ճանաչելու և զարգացնելու համար: Նախագծային մեթոդն ադապտիվ է. կարող է հարմարեցվել տարբեր միջավայրերի և նպատակների: Այն կարելի է կիրառել նաև արտադասարանային եղանակով, որտեղ սովորողը, որպես կանոն, էլ ավելի ազատ ու անկաշկանդ է:

Ակնհայտ է ուսումնական մեթոդի և քաղաքացիական ակտիվության կապը. այն առավելապես երևում է այն նախագծերում, որոնց մասնակիցները փորձում են անդրադառնալ համայնքային հիմնախնդիրներին: Ուսումնառուները տեղեկանում են, թե որտեղից են ծագում համայնքային տարատեսակ խնդիրները և պատասխանատվություն են ձեռք բերում իրենց համայնքի հանդեպ: Կոտրվում է շրջապատի հանդեպ անտարբերությունը, և տեղը գալիս է համայնքի հանդեպ սեփականության զգացումը:

Ուսուցչի դերը նախագծային ուսուցման գործընթացում անչափ կարևոր է. սովորողներն իրենց ուսուցչին դերային մոդել են համարում: Փոփոխվող աշխարհի և ինֆորմացիոն մեծ հոսքի պայմաններում դա մեծ մարտահրավեր է ժամանակակից ուսուցչի համար, որից լուրջ պատրաստվածություն և աշխատանքի կարևորության գիտակցություն է պահաջվում: Նախագծային ուսուցման միջոցով ստացած ամեն գիտելիք կամ հմտություն լիովին համապատասխանում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության չորս գերակայությունների տրամաբանությանը՝ սովորել իմանալու համար, սովորել

կիրառելու համար, սովորել լինելու համար, սովորել միասին ապրելու համար²:

Նախագծային աշխատանքը հետաքրքիր է նաև նրանով, որ թիմային աշխատանքի ժամանակ սովորողներն էլ ավելի են մտերմանում, փորձում են օգտակար լինել միմյանց, սովորում ու սովորեցնում են իրար: Վերջիններիս մոտ ամրակայվում է կոլեկտիվ աշխատանքի գաղափարը, մեկտեղ աշխատելու, սովորելու, ուսումնասիրելու ու հետազոտելու ընթացքում սովորողների մոտ

---

² <http://boon.am/learning/> Նախագծային ուսուցում. Ալեքսանդր Շագաֆյան (Կրթություն ամենուր և բոլորին)

բարձրանում է պատասխանատվության զգացումը, սեփական ներդրումն ունենալու ձգտումը:

Այսպիսով, աշակերտները կատարում են հետազոտություններ, վերլուծում տեղեկությունները, աշխատում նախագծի վրա, փորձեր են անում, պատրաստվում նախագծի պաշտպանությանը: Պաշտպանությունը աշխատանքի վերջնական արդյունքն է, որը կարող է լինել ցանկացած բնույթի՝ կախված սովորողի ստեղծագործ մոտեցումից: Ուսուցիչը լսում է, աշակերտներին հարցեր ուղղում, անհրաժեշտության դեպքում ուղղորդում է, գնահատում նրանց կատարած աշխատանքի որակը և պրոբլեմի լուծման ինքնատիպությունը: Աշակերտները ներկայացնում են ուսումնական նախագիծը, մասնակցում խմբային վերլուծությանը, արդյունքների գնահատմանը:

Նախագծային ուսուցման կիրառումը գործնականում

Նախագծային ուսուցման կիրառությունը սովորողին հնարավորություն է տալիս համատեղելի դարձնել սեփական հետաքրքրությունները, երազանքները ուսումնառության գործընթացի հետ: Այս համատեքստում մեթոդի կիրառումը առանձնակի ուշադրության է արժանի հատկապես միջին և ավագ դպրոցներում՝ հաշվի առնելով սովորողների տարիքային առանձնահատկությունները: Այս տարիքային խմբի սովորողների մոտ հաճախ հանդիպում է անկանոն վարք, սովորելու նկատմամբ անտարբերություն, հետաքրքրության բացակայություն: Հենց նմանօրինակ խնդիրներով էլ պայմանավորված է կրթական համակարգում առկա բացթողումները, որոնք, անշուշտ, պահանջում են շուտավույթ լուծումներ: Կարծում ենք, որ ուծումներից մեկն էլ հենց նախագծային մեթոդի ներդրումն է ՀՀ կրթական համակարգում:

Այնուամենայնիվ, սովորողի հետաքրքրությունը մեծացնելու, դասի մեջ լիարժեք ներգրավելու հարցում առանցքային դերակատարում ունի ուսուցիչը, ով պետք է շատ նրբորեն մոտենա սովորողների՝ հաշվի առնելով սեռատարիքային դրսևորումներով պայմանավորված առանձնահատկությունները:

Օտար լեզուների դասավանդման՝ մասնավորապես անգլերենի դասի ժամանակ նույնպես կարելի է իրականացնել հետաքրքիր նախագծային աշխատանքներ: Նախագծային ուսուցումը արագացնում է օտար լեզուների՝ այս դեպքում՝ անգլերենի յուրացումը: Աշխատանքի իրականացման ընթացքում հաշվի են առնվում սովորողների տարիքային առանձնահատկությունները, կարողությունների, հմտությունների լեզվի իմացության մակարդակը, նախասիրությունները:

Սկզբի համար կարելի է սովորողներին ցույց տալ մի քանի նախագծային աշխատանքի օրինակներ, որպեսզի աշխատանքի կատարման ընթացքն ու վերջնարդյունքը պարզ լինի: Ապա ուսուցիչը սովորողներին բաժանում է խմբերի և անում է մի քանի ճշտումներ՝

- Ի՞նչ են ուզում ներառել նախագծում
- Ինչպիսի՞ եղանակներով են ցանկանում աշխատել

- Ով, ինչի համար է պատասխանատու
- Ինչքա՞ն ժամանակում կարող են կատարել աշխատանքը

Սովորողներն ուսուցչի հետ համատեղ ընտրում են «Shopping» թեման, որի համար տրվում է 1 շաբաթ ժամանակ: Նախօրոք ուսուցիչը ուղղորդում է սովորողներին, թե ինչպես կարող են կատարել աշխատանքը, ինչի վրա պետք է ուշադրություն դարձնել:

Ինչպես արդեն նշել էինք դասարանը բաժանվել էր խմբերի՝ 3 խումբ, յուրաքանչյուրում 5 սովորող: Նախնական պայմանավորվածության համաձայն՝ առաջին խումբը ուսումնասիրելու էր հագուստի առևտուրը, երկրորդը՝ գնալու էր մթերային խանութ, իսկ երրորդը՝ հետազոտելու էր տան պարագաների խանութն ու գնումներ կատարել այնտեղից:

Յուրաքանչյուր խումբն իր թեմայի համապատասխան պիտի կազմի ապրանքների ցուցակ, ունենա որոշակի գումար ու կատարի գնումներ: Աշխատանքի արդյունքը սովորողները կարող են ներկայացնել տեսասահիկով:

Արդյունքում՝ սովորողները կատարված աշխատանքի ընթացքում ստացան բազմաթիվ գիտելիքներ ու կարողունակություններ, որոնց թվում են՝

- Սովորեցին նոր բառեր, հարստացավ նրանց բառապաշարը;
- Ձեռք բերեցին գնումներ կատարելու հմտություններ
- Զարգացավ նրանց աշխատանք պլանավորելու կարողությունը
- Սովորեցին աշխատել թիմում
- Հմտացան դրամի գործածության մեջ
- Կիրառեցին S2S գործիքներ

Այսպիսով, աշակերտները կատարում են հետազոտություններ, վերլուծում տեղեկությունները, աշխատում նախագծի վրա, փորձեր են անում, պատրաստվում նախագծի պաշտպանությանը: Պաշտպանությունը աշխատանքի վերջնական արդյունքն է, որը կարող է լինել ցանկացած բնույթի՝ կախված սովորողի ստեղծագործ մոտեցումից: Ուսուցիչը լսում է, սովորաղներին հարցեր ուղղում, անհրաժեշտության դեպքում ուղղորդում է, գնահատում նրանց կատարած աշխատանքի որակը և պրոբլեմի լուծման ինքնատիպությունը:

Սովորողները ներկայացնում են ուսումնական նախագիծը, մասնակցում

խմբային վերլուծությանը, արդյունքների գնահատմանը: Թեև ուսուցիչները և աշակերտները շարունակում են տարբեր դերակատարում ունենալ, այս մեթոդի աշխատանքների իրականացման համագործակցային բնույթն ապահովվում է նրանով, որ ուսուցչի ղեկավարման դերն աննշան է, նա գործում է գրեթե աննկատ, իսկ համագործակցությունն իրականացվում է միայն համատեղ պլանավորման, գործողությունների և գնահատման միջոցով:

Առաջադրանքների բազմազանությունն աշակերտներին հնարավորություն է տալիս դրանց մասնակցելու տարբեր ձևերով: Աշակերտները կարող են աշխատանքի իրենց բաժինն ընտրել ըստ իրենց նախկին փորձի, ունակությունների և հավակնությունների՝ առանց ուսուցչի կողմից որևէ մեթոդաբանության կիրառման: Նախագծային մեթոդն առաջարկում է ավելին, քան ավանդական կրթության և դպրոցի շրջանակը: Այն կենտրոնանում է առօրյա կյանքի խնդիրների վրա և կարևորում մասնակիցների փորձառությունը:

Ազատ դաստիարակության գաղափարից ծնվելով՝ ներկայումս նախագծային ուսուցման տեխնոլոգիան վերածվել է մշակված և կառուցվածքային հստակ բաղադրիչներով տեխնոլոգիայի, որի էությունը նույնն է մնում՝ խթանել որոշակի խնդիրների նկատմամբ սովորողների հետաքրքրությունը, ինչը ենթադրում է համալիր գիտելիքների տիրապետում, կանխատեսել այդ խնդիրների լուծումը նախագծային գործունեությամբ, զարգացնել ստացած գիտելիքների գործնական կիրառման ունակություն, քննադատական մտածողություն: Նախագծային տեխնոլոգիան միավորում է գիրք կարդալու ու զանազան տեղեկատվական աղբյուրներից օգտվելու գործընթացները: Այս տեխնոլոգիան դիտարկվում է որպես սովորողակենտրոն ուսուցման մի տարբերակ, որն էապես բարձրացնում է ուսուցման արդյունավետությունը և սովորողների մոտիվացվածությունը: Թեև սովորողների մեծ մասը հակված է կարճաժամկետ կամ միջնաժամկետ նախագծեր իրականացնելու, հարկ է նկատել, որ առավել արդյունավետ են գիտական մտածողություն ձևավորող երկարաժամկետ նախագծերը: Տեխնոլոգիայի արդյունավետ կիրառումը նպատակահարմար է նաև միջառարկայական կապերի համատեքստում³:

Ինչպես արդեն նշել էինք, այստեղ առանցքային դերակատարում ունի նաև

ուսուցիչը, ով ապահովում է մասնագիտական խորհրդատավորություն սովորողին, օգնում է որոնել տեղեկատվական գրականություն, այլ նյութեր, մեդիանյութեր, օգնում է կոնկրետ հարցեր լուծելիս առաջացած դժվարությունները հաղթահարել, ինչպես նաև փոխանցում է համապատասխան հմտություններ: Նախագծային աշխատանքը հետաքրքիր է նաև նրանով, որ թիմային աշխատանքի ժամանակ սովորողներն էլ ավելի են մտերմանում, փորձում են օգտակար լինել միմյանց, սովորում ու սովորեցնում են իրար: Վերջիններիս մոտ ամրակայվում է կոլեկտիվ աշխատանքի գաղափարը, մեկտեղ աշխատելու, սովորելու, ուսումնասիրելու ու հետազոտելու ընթացքում սովորողների մոտ բարձրանում է պատասխանատվության զգացումը, սեփական ներդրումն ունենալու ձգտումը:

---

³Պատմությունն մշակույթ, Հայագիտական հանդես, 2021, Մ. Հովհաննիսյան «Նախագծային ուսուցման առանձնահատկությունները», էջ 185:

Այսպիսով, աշակերտները կատարում են հետազոտություններ, վերլուծում տեղեկությունները, աշխատում նախագծի վրա, փորձեր են անում, պատրաստվում նախագծի պաշտպանությանը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հետազոտության թեմայի ուսումնասիրության ընթացքում կատարեցինք մի շարք դիտարկումներ, արոնց մասին կխոսենք ստորև: Կարծում ենք, որ նախագծային ուսուցումը էականորեն կարող է բարձրացնել սովորողի մոտիվացիան, հետաքրքրությունը սովորելու նկատմամբ, իսկ դա կրթական համակարգի շարժիչ ուժն է: Սովորողի ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության բարձրացումը ենթադրում է վերջինիս աշխատունակության բարձրացում: Նախագծային ուսուցումը, նախագծային մեթոդի համընդհանուր կիրառությունը թույլ կտա բարձրացնել սովորողի աշխատունակությունը, կօգնի սովորողներին տեսական ու գործնական բաղադրիչները արդյունավետ համակարգել, խթանել որոշակի խնդիրների նկատմամբ սովորողների հետաքրքրությունը, ինչը ենթադրում է տիրապետում համալիր գիտելիքների նախագծային մեթոդի ներդրումը կօգնի սովորողի համար կանխատեսելի դարձնել առաջարկվող խնդրի լուծումը նախագծային գործունեությամբ: Այս համատեքստում կարևոր ենք համարում նաև ուսուցչի կարողունակությունների զարգացումը, ծանոթացումը մեթոդի առանձնահատկություններին ու կառուցվածքին: Նախագծային մեթոդի ներդրումը կնպաստի սովորողների և ուսուցիչների համար հասանելի դարձնել զանազան տեղեկատվական աղբյուրներից օգտվելու գործընթացները:

Այսպիսով, կարող ենք ասել, որ նախագծային մեթոդի ներդրումը կնպաստի սովորողների ստեղծագործական ներուժի ակտիվացմանը, կարողությունների բացահայտմանը, յուրաքանչյուր սովորողի կրթության անհատական ուղու ստեղծմանը: Արդյունքում՝ սովորողը գործնականում կհասկանա, թե որքան կարևոր է սովորել, ինքնազարգանալ ու հավաքել անսահմանափակ գիտելիքներ, հմտություններ ու կարողություններ:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կարծում ենք, որ այս հետազոտությունը էապես նպաստեց նախագծային աշխատանքի, դրա կիրառման եղանակների մասին գիտելիք հավաքելու մեր ցանկությունը: Ուսումնասիրելով նախագծային աշխատանքի իրականացման առանձնահատկությունները, բերենք մի քանի առաջարկություններ՝

- Կարծում ենք նախագծային աշխատանքն առաջին հերթին օգնություն է ուսուցչին, ուստի դպրոցը պետք է ընդառաջ գնա և փորձի բոլոր անհրաժեշտ միջոցներն ապահովել աշխատանքի արդյունավետ իրականացման համար:
- Կարելի է ամփոփիչ կամ կիսամյակային աշխատանքները փոխարինել նախագծային աշխատանքով, ինչը, կարծում ենք, բավականին արդյունավետ կլինի:
- Կարելի է իրականացնել նախագծային ինտեգրված աշխատանքներ մի քանի առարկաներից:
- Կարելի է դպրոցում կազմակերպել նախագծային աշխատանքների ցուցահանդեսներ, որոնք ավելի կխրախուսեն սովորողներին:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

- 1 Ю. Г. Шихваргер, «Метод проектов в профессиональном обучении педагогов», Новосибирск 2013:
- 2 <http://boon.am/learning/> Նախագծային ուսուցում. Ալեքսանդր Շազաֆյան:
- 3 Պատմությունն մշակույթ, Հայագիտական հանդես, 2021, «Մերի Հովհաննիսյան Նախագծային ուսուցման առանձնահատկությունները»: